RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2021/1685

z dne 29. aprila 2021

o razrešnici glede izvrševanja proračuna agencij Evropske unije za proračunsko leto 2019: uspešnost, finančno poslovodenje in nadzor

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepov o razrešnici glede izvrševanja proračuna agencij Evropske unije za proračunsko leto 2019,

— ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2018 (COM (2020)0311),

— ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2019, skupaj z odgovori agencij ([1]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 ([2]) in zlasti členov 68 in 70,

— ob upoštevanju členov 32 in 47 Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 1271/2013 z dne 30. septembra 2013 o okvirni finančni uredbi za organe iz člena 208 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]),

— ob upoštevanju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/715 z dne 18. decembra 2018 o okvirni finančni uredbi za organe, ustanovljene na podlagi PDEU in Pogodbe Euratom, iz člena 70 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) in zlasti člena 105,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenj Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve in Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0100/2021),

A. ker ta resolucija za vsak organ iz člena 70 Uredbe (EU, Euratom) št. 2018/1046 vsebuje horizontalne pripombe, ki spremljajo sklepe o razrešnici v skladu s členom 262 Uredbe (EU) št. 2018/1046 in členom 3 priloge V Poslovnika Evropskega parlamenta;

B. ker ta resolucija za Agencijo za oskrbo Euratom vsebuje tudi horizontalne pripombe, ki spremljajo sklep o razrešnici v skladu s členom 262 Uredbe (EU, Euratom) št. 2018/1046 in členom 3 priloge V Poslovnika Evropskega parlamenta;

C. ker bi se morale agencije Unije osredotočiti na naloge z jasno evropsko dodano vrednostjo in jih organizirati tako, da se ne bodo prekrivale, saj je to v interesu davkoplačevalcev Unije;

1. pozdravlja napredek, ki so ga agencije dosegle v prizadevanjih za odziv na zahteve in priporočila, izražene v prejšnjem letnem postopku razrešnice;

2. poudarja, da agencije bistveno vplivajo na oblikovanje politik in sprejemanje odločitev ter pripravo in izvajanje programov na področjih, ki so zelo pomembna za vsakodnevno življenje državljanov Unije, kot so zdravje, varnost, zaščita, svoboda in pravosodje. znova poudarja, da so agencije pomembne pri odzivanju na posebne potrebe politik in poglabljanje evropskega sodelovanja; ugotavlja tudi, da lahko prevzamejo vodilno vlogo pri reševanju kriznih situacij ali dolgotrajnih družbenih izzivov;

([1]) UL C 351, 21.10.2020, str. 7. Letno poročilo Evropskega računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2019: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/AGENCIES_2019/agencies_2019_SL.pdf.
([2]) UL L 193, 30.7.2018, str. 1.
([3]) UL L 328, 7.12.2013, str. 42.
([4]) UL L 122, 10.5.2019, str. 1.

3. z zadovoljstvom ugotavlja, da je Računsko sodišče v letnem poročilu o agencijah Unije za proračunsko leto 2019 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navedlo, da je izdalo revizijsko mnenje brez pridržkov glede zanesljivosti izkazov vseh agencij; ugotavlja tudi, da je za vse agencije izdalo mnenje brez pridržkov o zakonitosti in pravilnosti prihodkov, povezanih z računovodskimi izkazi; ugotavlja, da je za vse agencije, razen Agencije Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER) in Evropskega azilnega podpornega urada (EASO), izdalo mnenje brez pridržkov o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z računovodskimi izkazi;

4. je seznanjen, da so proračuni 32 decentraliziranih agencij Unije v letu 2019 skupaj znašali približno 2 854 000 000 EUR v sredstvih za prevzem obveznosti, kar je približno 10,29 % več kot leta 2018, in 2 570 000 000 EUR v sredstvih za plačila, kar je 8,88 % več kot leta 2018; ugotavlja tudi, da se je od 2 570 000 000 EUR plačil približno 1 920 000 000 EUR financiralo iz splošnega proračuna Unije, kar je 74,75 % skupnih sredstev za agencije v letu 2019 (v primerjavi z 72,16 % v letu 2018); se zaveda tudi, da se je približno 649 000 000 EUR financiralo s pristojbinami in taksami ter z neposrednimi prispevki sodelujočih držav (kar je za 1,22 % manj kot leta 2018);

Glavna tveganja in priporočila, ki jih je ugotovilo Računsko sodišče

5. ugotavlja, da Računsko sodišče v svojem poročilu navaja, da je splošno tveganje za zanesljivost računovodskih izkazov agencij na podlagi mednarodnih računovodskih standardov nizko, kot je bilo tudi leta 2018;

6. ugotavlja, da Računsko sodišče v poročilu navaja, da je splošno tveganje za zakonitost in pravilnost prihodkov, povezanih z računovodskimi izkazi agencij, za večino agencij nizko, za agencije, ki se delno financirajo iz lastnih sredstev in za katere se pri pobiranju pristojbin in drugih prispevkov, ki štejejo kot prihodki, uporabljajo posebni predpisi, pa srednje, kot je bilo tudi leta 2018;

7. ugotavlja, da Računsko sodišče tveganje za zakonitost in pravilnost plačil, povezanih z zaključnimi računi agencij, ocenjuje kot srednje ter da se po posameznih proračunskih naslovih razlikuje in se giblje od nizkega do visokega; ugotavlja, da je tveganje za naslov I (odhodki za zaposlene) v splošnem nizko, za naslov II (upravni odhodki) se tveganje šteje za srednje, za naslov III (odhodki iz poslovanja) pa se šteje za nizko do visoko, odvisno od agencije in narave odhodkov iz poslovanja; poudarja, da visoka tveganja običajno izhajajo iz javnih naročil in plačil nepovratnih sredstev v visokih zneskih; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so se kontrole v zvezi z nepovratnimi sredstvi sicer na splošno izboljšale, vendar niso vedno v celoti učinkovite;

8. je seznanjen, da se ugotovitve Računskega sodišča v glavnem nanašajo na naslednje teme:

   — upravljanje javnega naročanja, ki še vedno ostaja področje, na katerem so napake najpogostejše;

   — postopki zaposlovanja in nasprotja interesov uslužbencev, ki zapustijo agencijo Unije in se zaposlijo v zasebnem sektorju, kar bi morale agencije obvladovati bolje;

   — upravljanje proračuna, kjer je Računsko sodišče naletelo na več pomanjkljivosti;

9. pozdravlja dejstvo, da so po navedbah Računskega sodišča agencije v večini primerov sprejele popravne ukrepe, s katerimi so obravnavale revizijske ugotovitve iz prejšnjih let, in poziva agencije na področju pravosodja in notranjih zadev, naj si še naprej prizadevajo za sprejemanje ukrepov na podlagi ugotovitev Računskega sodišča;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

10. ugotavlja, da je manjšina agencij pripravila manj podrobna poročila o izvrševanju proračuna kot preostale agencije, kar kaže, da so potrebne jasnejše in standardne smernice za poročanje o proračunu, vključno s tem, da morajo agencije pojasniti znatna odstopanja od prvotnega proračuna in/ali kadrovskih načrtov; poudarja, da morajo vse agencije nujno povečati zmogljivosti za načrtovanje; obžaluje odgovor Komisije na zahtevo, da se organu za podelitev razrešnice samodejno predloži uradni proračun (v sredstvih za prevzem obveznosti in za plačila) in število zaposlenih (podatki iz kadrovskega načrta za stalne, začasne in pogodbene uslužbence ter napotene nacionalne strokovnjake na dan 31. decembra zadevnega leta) za 32 decentraliziranih agencij, saj omenjene smernice (gre v bistvu za predloge, ki večinoma zagotavljajo usmeritve glede oblike, in ne vsebine) ne zadoščajo za odpravo razlik v izračunih med poročili; ponovno poziva Komisijo, naj organu za podelitev razrešnice posreduje uradni proračun in število zaposlenih za vsako agencijo ter konsolidirane podatke za decentralizirane agencije, ki jim Parlament podeljuje razrešnico;

11. meni, da bi bilo treba pri ustanavljanju novih agencij večjo pozornost nameniti pomembnosti in usklajenosti, zlasti če se pristojnosti prekrivajo;

12. meni, da bi bilo treba sredstva dodeljevati prožneje, glede na potrebe in nujnost;

13. poudarja, da sta preglednost in ozaveščenost državljanov o agencijah Unije bistvenega pomena za njihovo demokratično odgovornost; meni, da sta možnost in enostavnost uporabe sredstev in podatkov agencij bistvenega pomena; zato poziva k oceni, kako se podatki in sredstva trenutno predstavljajo in dajejo na voljo ter v kolikšni meri se državljanom zdi, da jih je mogoče zlahka najti, prepoznati in uporabiti;

14. izraža zaskrbljenost zaradi obsežnih prenosov sredstev v naslednje proračunsko leto v nekaterih agencijah, kar bi lahko kazalo na različne pomanjkljivosti, vključno s slabim proračunskim načrtovanjem, in je v nasprotju s proračunskim načelom enoletnosti;

Uspešnost

15. pozdravlja, da je Komisija sprejela lansko priporočilo iz razrešnice o nadaljnjem razvoju in izvajanju načela smotrnostne priprave proračuna, zadovoljen pa je tudi zaradi posledičnih izboljšav enotnega programskega dokumenta in konsolidiranih letnih poročil o dejavnostih;

16. pozdravlja dejstvo, da je Računsko sodišče objavilo prvo horizontalno revizijo smotrnosti za vse agencije Unije v posebnem poročilu št. 22/2020 z naslovom „Prihodnost agencij EU: potencial za več fleksibilnosti in sodelovanja“ ([5]);

17. je seznanjen z glavnimi ugotovitvami Računskega sodišča, predvsem s tem, da se agencije ukvarjajo s posebnimi družbenimi temami in imajo velik potencial za razvoj v prihodnje, pa tudi visoko raven strokovnosti;

18. se strinja z Računskim sodiščem, da agencije sicer opravljajo pomembne naloge na vseh področjih našega vsakdanjega življenja, vendar imajo očitne težave pri zbujanju zaupanja pri državljanih; v zvezi s tem opozarja na odgovornost, preglednost in celo učinkovitost, pa tudi nezadostno seznanjenosti javnosti, saj državljani o agencijah vedo zelo malo, mediji pa poročajo samo o negativnih incidentih;

19. ceni in spodbuja vse tesnejše sodelovanje med agencijami na področju zaposlovanja, socialnih zadev in vključevanja, da bi izboljšali sinergije, zagotovili nadaljnje dopolnjevanje in souporabo virov; poudarja pomen in dodano vrednost vsake agencije na njenem strokovnem področju in njene avtonomije; se zaveda, da so štiri agencije skupaj organizirale posebne sestanke, da bi uskladile svoje metodologije kazalnikov uspešnosti kot nadaljnje ukrepanje na podlagi priporočila Komisije, prejetega leta 2019 po oceni štirih agencij v letu 2017 (priporočilo 5 iz dokumenta SWD(2019)0159);

20. opozarja na ugotovitev Računskega sodišča iz posebnega poročila o prihodnosti agencij EU, da je informacij o uspešnosti teh agencij zelo malo; poziva agencije, naj odgovorneje skrbijo za svojo uspešnost; pričakuje, da bodo vse agencije Unije na najboljši možni način sodelovale s Komisijo in Računskim sodiščem ter posredovale informacije o uspešnosti;

21. opozarja na ugotovitev Računskega sodišča v poročilu o prihodnosti agencij EU, da agencije merijo uspešnost s ključnimi kazalniki uspešnosti in da je Komisija leta 2015 izdala smernice za direktorje agencij o teh kazalnikih; z obžalovanjem ugotavlja, da se kazalniki, ki se uporabljajo v praksi, nanašajo predvsem na izvajanje letnega delovnega programa, izvrševanje proračuna in upravljanje človeških virov in da običajno ne omogočajo ocenjevanja uspešnosti agencije nasploh ali njene učinkovitosti in uspešnosti pri opravljanju mandata; poziva agencije, naj sodelujejo, da bi izboljšale uporabo ključnih kazalnikov uspešnosti ter se poleg skladnosti bolj osredotočile na uspešnost v postopku razrešnice; poziva jih, naj še naprej razvijajo kazalnike, s katerimi bodo merile prispevek k izvajanju politik Unije; poziva jih, naj te kazalnike redno pregledujejo in posodabljajo; poziva Komisijo, naj sprejme centralizirane smernice za poročanje in pripravo ključnih kazalnikov uspešnosti, da bo zagotovila ustrezno merjenje uspešnosti agencij;

22. ugotavlja, da je Računsko sodišče skušalo opredeliti okoliščine, v katerih bi lahko agencije izpolnile svoje cilje, ob tem pa poudarilo, da je potrebna večja finančna in politična prožnost, pa tudi bolj strukturiran in skladen model upravljanja, v katerem bodo informacije o uspešnosti osredotočene na izide, ne pa na prispevek k izvajanju politik;

([5]) UL C 358, 26.10.2020, str. 6.

23. spominja, da je v skupnem pristopu zapisano, da je treba agencije Unije ocenjevati vsakih pet let in da bi morala to oceno organizirati Komisija, na vsake dve oceni pa bi bilo treba upoštevati klavzulo o reviziji; z obžalovanjem ugotavlja, da ustanovitvene uredbe nekaterih agencij še niso bile usklajene s skupnim pristopom; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča iz poročila o prihodnosti agencij EU, da so bile v obdobju 2015–2019 prenovljene ustanovitvene uredbe 13 agencij, vendar je bilo samo pet predlogov pospremljenih z oceno učinka; poziva Komisijo, naj redno izvaja neodvisne ocene uspešnosti agencij;

24. je prepričan, da bi bilo treba sprejeti jasna pravila o razvoju in končanju poslanstva agencij;

25. meni, da bi bilo treba opraviti oceno učinka za vsako agencijo in sistematično dodati revizijsko klavzulo o upravičenosti dodeljenih ciljev agencij;

26. vztraja, da se je treba uspešneje izogibati podvajajočim se temam in področjem pristojnosti med posameznimi agencijami;

27. pozdravlja sodelovanje v mreži agencij na področju pravosodja in notranjih zadev; poziva agencije, naj še naprej razvijajo sinergije, krepijo sodelovanje in izmenjujejo primere dobre prakse, da bi izboljšale učinkovitost;

28. poziva agencije, naj razvijajo sinergije, krepijo sodelovanje in izmenjuje primere dobre prakse z drugimi agencijami Unije, da bi izboljšale učinkovitost (človeški viri, upravljanje stavb, storitve IT in varnost);

29. meni, da je treba povečati vlogo agencij kot središč strokovnosti in mreženja;

30. pozdravlja ustanovitev projektne skupine za skupne službe v mreži agencij EU (v nadaljnjem besedilu: mreža) in oblikovanje strateškega predloga „skupnih služb in zmogljivosti 2.0“ za spodbujanje in podpiranje sodelovanja med agencijami; priporoča, da se v ta postopek vključijo priporočila Računskega sodišča iz poročila o prihodnosti agencij EU glede prožne uporabe virov (priporočili 1 in 2) in agencij kot centrov za izmenjavo strokovnega znanja in povezovanje v mreže (priporočilo 4);

31. opozarja, da je Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) zgled sodelovanja z drugimi agencijami Unije, med drugim v mreži agencij EU; spodbuja agencije, naj sodelujejo in izmenjujejo dobro prakso, kjer je le mogoče, na primer pri delu na daljavo;

32. poudarja, kako pomembno je povečati digitalizacijo agencij, ko gre za notranje delovanje in upravljanje, pa tudi za pospešitev digitalizacije postopkov; poudarja, da morajo biti agencije na tem področju še naprej proaktivne, da bi na vsak način preprečili digitalno vrzel med njimi; opozarja pa, da je treba sprejeti vse potrebne varnostne ukrepe, da bi preprečili tveganje za spletno varnost obdelanih informacij;

33. opominja, da vsakoletna izmenjava mnenj o letnih delovnih programih in večletnih strategijah agencij v pristojnih odborih prispeva k temu, da bodo ti programi in strategije ustrezali dejanskim političnim prednostnim nalogam, zlasti v povezavi z izvajanjem načel iz evropskega stebra socialnih pravic; želi spomniti, da so agencije najbolj usposobljene za ocenjevanje uporabe virov in imajo ključno vlogo pri podpiranju ustreznih trajnostnih projektov v skladu z evropskim zelenim dogovorom; poziva Komisijo, naj s finančnimi sredstvi podpre agencije Unije pri zagotavljanju socialnega dialoga; ugotavlja, da imajo agencije Unije ključno vlogo pri zagotavljanju socialnega dialoga z institucijami Unije;

Kadrovska politika

34. ugotavlja, da je 32 decentraliziranih agencij leta 2019 zaposlovalo 7 880 uradnikov, začasnih uslužbencev, pogodbenih uslužbencev in napotenih nacionalnih strokovnjakov (7 626 leta 2018), kar je 3,33 % več kot leto prej;

35. pozdravlja podrobnejše in bolj strukturirane podatke o zastopanosti spolov v agencijah;

36. je zaskrbljen, ker na vodstvenih položajih v veliki večini agencij spola nista uravnoteženo zastopana; ugotavlja, da so leta 2019 tri agencije dosegle povsem uravnoteženo zastopanost spolov v višjem vodstvu, dobro ravnovesje je bilo doseženo v desetih agencijah, v šestnajstih pa zastopanost spolov ni bila uravnotežena (v štirih so položaje zasedali samo moški, v eni pa samo ženske); obžaluje, da enakost spolov v strategiji mreže za obdobje 2021–2027 sploh ni omenjena; poziva agencije in mrežo, naj enakost spolov vključijo v svoje strategije in se uskladijo v ciljem Komisije, da bo do konca leta 2024 dosegla 50-odstotno uravnoteženost spolov na vseh vodstvenih ravneh;

37. ugotavlja, da v letu 2019 nobena agencija ni dosegla popolne uravnoteženosti spolov v upravnih odborih, dobro ravnovesje je obstajalo v sedmih agencijah, v 14 upravnih odborih pa ga sploh ni bilo; poziva države članice in organizacije, ki sodelujejo v upravnih odborih, naj pri imenovanju članov upoštevajo pomen uravnotežene zastopanosti spolov;

38. ugotavlja tudi, da je osem agencij doseglo popolno ravnovesje pri zastopanosti spolov med zaposlenimi, 19 agencij je imelo dobro ravnovesje, v treh agencijah pa ga sploh ni bilo; poziva agencije, naj si tudi v prihodnje prizadevajo za dobro uravnoteženost spolov;

39. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bilo v letu 2019 v najvišjih organih odločanja agencij Unije samo 34 % žensk, in znova poudarja, da morajo agencije zagotoviti uravnoteženo zastopanost spolov v skladu z osnovnimi ustanovitvenimi uredbami; zato agencije Unije poziva, naj zberejo in predstavijo podatke o uravnoteženosti spolov v vseh kategorijah vodstvenih delavcev (od najnižje do najvišje), da bi tako pridobili osnovne informacije o tem, katere agencije je treba spodbuditi, naj odpravijo neravnovesje med spoloma v vodstvu in na vseh področjih upoštevajo vidik spola;

40. ugotavlja, da geografska uravnoteženost uslužbencev agencij Unije nekoliko bolje odraža prebivalstvo držav članic kot delež EU27, kot je to v primeru geografske uravnoteženosti uslužbencev Komisije; je seznanjen s premajhno zastopanostjo osmih držav članic, preveliko zastopanostjo sedemnajstih držav članic in približnim ravnotežjem za dve državi članici; obžaluje, da agencije nimajo politike za večjo raznolikost med uslužbenci; poziva agencije in tudi mrežo, naj pripravijo načrte za uresničitev tega cilja;

41. ugotavlja, da so agencije poročale o povprečno 8,42 dneva bolniškega dopusta na zaposlenega na leto; obžaluje, da trenutno ni na zanesljivih zbirnih podatkov o bolniškem dopustu zaradi izgorelosti, zlasti zato, ker je več agencij poročalo, da zaradi zaupnosti teh zdravstvenih podatkov ne morejo posredovati;

42. ugotavlja, da so agencije na zahtevo organa za podelitev razrešnice poročale o zmanjšanju števila zaposlenih med letoma 2013 in 2019 ter o tem, ali je bilo zmanjšanje števila stalnih in začasnih uslužbencev izravnano z zaposlitvijo večjega števila pogodbenih in zunanjih uslužbencev; ugotavlja, da so agencije poročale, da se je število zaposlenih v zadevnem obdobju zmanjšalo za 447; ugotavlja tudi, da so poročale, da je bilo v istem obdobju dodanih 266 delovnih mest za začasne uslužbence, zaradi česar se je število delovnih mest dejansko zmanjšalo za 181; ugotavlja tudi, da so kadrovski načrti vseh agencij v istem obdobju pokazali zmanjšanje za 32 delovnih mest za stalne uslužbence in odprtje 845 delovnih mest za začasne uslužbence, zaradi česar je bilo ustvarjenih 813 delovnih mest;

43. poudarja pomemben vpliv, ki ga ima fluktuacija zaposlenih v agencijah Unije, ter poziva k izvajanju kadrovskih in socialnih ukrepov, da bi stanje izboljšali;

44. z obžalovanjem ugotavlja, da se nekatere agencije soočajo s kadrovskim pomanjkanjem, zlasti kadar dobijo nove naloge, ne pa tudi dodatnih uslužbencev za njihovo izvajanje, in da je organ za podelitev razrešnice zlasti zaskrbljen zaradi težav, ki jih imajo nekatere agencije pri zaposlovanju kvalificiranega osebja v specifičnih razredih, kar ovira njihovo uspešnost nasploh in zahteva zaposlitev zunanjih akterjev; v zvezi s tem je seznanjen s priporočiloma 1 in 2 Računskega sodišča iz poročila o prihodnosti agencij EU glede povečane potrebe po prožnosti ter spodbuja mrežo in Komisijo, naj sodelujeta pri izvajanju teh priporočil; v zvezi s tem ugotavlja tudi, da je v posebnem poročilu Računskega sodišča št. 23/2020 o Evropskem uradu za izbor osebja (EPSO) poudarjeno, da institucije Unije zaradi sedanjega izbirnega postopka iščejo prožnejše možnosti, da bi zadostile nujnim kadrovskim potrebam; poudarja, da institucije Unije potrebujejo bolj specializirano osebje, kar je v primeru agencij bistveno zaradi njihovih posebnih nalog; poziva Komisijo in še posebej EPSO, naj agencijam pomagata pri tem in prilagodita politiko zaposlovanja, da bosta pritegnila najbolj usposobljene in bolj specializirane delavce; poziva ju k večji prožnosti pri prilagajanju razpisanih delovnih mest konkretnim okoliščinam, da bi zagotovila uspešno zaposlovanje; poudarja, da je pomembno izboljšati izbirne postopke Unije in povečati privlačnost delovnih mest; poudarja, da bi lahko pomanjkanje kadrov v agencijah negativno vplivalo na uspešnost, pa tudi na dobro počutje in fluktuacijo zaposlenih;

45. je seznanjen s poročili agencij, da so plačljive storitve zanje opravljali štirje nekdanji evropski poslanci, en nekdanji komisar in en nekdanji visoki uradnik; ugotavlja, da so dobili nadomestila in da so jim bili povrnjeni stroški;

46. poudarja, kako pomembna je politika za dobro počutje uslužbencev; poudarja, da bi morale agencije uslužbencem zagotoviti dostojne in visokokakovostne delovne pogoje;

47. spodbuja agencije, naj oblikujejo dolgoročen okvir kadrovske politike, ki bo obravnaval ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem, vseživljenjsko usmerjanje in poklicni razvoj, uravnoteženo zastopanost spolov, delo na daljavo, geografsko uravnoteženost ter zaposlovanje in vključevanje invalidov;

48. obžaluje, da so bile nekatere države članice uspešne z zahtevo, naj ima na njihovem ozemlju sedež ena od agencij, niso pa ji ponudile prostorov in niso naredile ničesar, da bi povečale privlačnost zaposlitve pri tej agenciji;

49. je zaskrbljen zaradi velikosti direktorskih svetov nekaterih agencij, ki so po mnenju računskega sodišča preveliki, zaradi česar je sprejemanje odločitev oteženo, nastajajo pa tudi veliki upravni stroški;

50. ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo slabosti v postopkih zaposlovanja agencij v zvezi z obvladovanjem morebitnih nasprotij interesov (ena agencija), uporabo načela enakega obravnavanja in/ali preglednosti (tri agencije) ter ohranjanjem ustrezne revizijske sledi postopka (ena agencija); obžaluje, da se je v najmanj treh agencijah zgodilo, da so se člani komisije v potekajočem izbirnem postopku znašli v precejšnjem nasprotju interesov; poudarja, da lahko neprijavljena nasprotja interesov ovirajo izbirne postopke, povzročijo precejšnje zamude in izgubo sredstev ter škodujejo ugledu agencij;

51. ugotavlja, da je evropska varuhinja odkrila dva primera nepravilnosti v zadevi 2168/2019/KR o odločitvi Evropskega bančnega organa, da bo ugodil prošnji svojega izvršnega direktorja, ki je želel postati direktor finančne lobistične skupine; pozdravlja priporočila varuhinje v tej zadevi, zlasti da se najvišjemu vodstvu po potrebi prepove, da po prenehanju funkcije zasede določene položaje, da se opredelijo merila, kdaj bodo te menjave prepovedane, in da se sprejmejo notranji postopki za takojšnje onemogočenje vpogleda v zaupne podatke za uslužbence, ki se zaposlijo drugje; poziva vse agencije, naj ta priporočila prednostno upoštevajo;

52. je zaskrbljen, ker so se nekatere agencije preveč in predolgo zanašale na začasne pogodbene delavce; obžaluje, da so bili ti delavci v nekaterih primerih plačani slabše kot uslužbenci agencij, zaposleni na enakovrednem položaju; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so bile pri javnih naročilih ter sklepanju pogodb in okvirnih sporazumov o zaposlovanju začasnih pogodbenih delavcev odkrite težave s skladnostjo; poziva agencije, naj strogo spoštujejo postopkovna pravila; znova poziva k izboljšavi načrtovanja in izbirnih postopkov v vseh agencijah;

53. je seznanjen z ukrepi za vzpostavitev okolja brez nadlegovanja, ki so jih sprejele agencije, na primer dodatnim usposabljanjem za uslužbence in vodstvo ter imenovanjem zaupnih svetovalcev; agencije, ki teh ukrepov še niso sprejele, spodbuja, naj to storijo, tiste agencije, ki so prejele pritožbe v zvezi z nadlegovanjem, pa poziva, naj jih obravnavajo prednostno;

54. spodbuja agencije Unije, naj razmislijo o sprejetju strategije o temeljnih pravicah, vključno s sklicevanjem na temeljne pravice v kodeksu ravnanja, ki bi lahko opredeljeval dolžnosti uslužbencev in njihovo izobraževanje, vzpostavitvi mehanizmov, ki bodo omogočali, da se bodo vse kršitve temeljnih pravic odkrile in sporočile naprej, s tveganjem zanje pa se bo brez odlašanja seznanilo glavne organe zadevne agencije, morebitni uvedbi uradnika za temeljne pravice, ki bo odgovarjal neposredno upravnemu odboru, s čimer bi bila zagotovljena določena mera neodvisnosti v odnosu do drugih uslužbencev, da bi poskrbeli za takojšnjo obravnavo groženj za temeljne pravice, v organizaciji pa omogočili nenehno posodabljanje politike na področju temeljnih pravic, vzpostavitvi rednega dialoga z organizacijami civilne družbe in ustreznimi mednarodnimi organizacijami o vprašanjih na področju temeljnih pravic, določitvi skladnosti s temeljnimi pravicami kot osrednjega pogoja za sodelovanje posamezne agencije z zunanjimi akterji, tudi člani državnih uprav, s katerimi poteka sodelovanje na operativni ravni;

Javna naročila

55. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče navedlo 82 ugotovitev o področjih, kjer so potrebne izboljšave, v 29 agencijah; je seznanjen, da se jih je večina nanaša na pomanjkljivosti v postopkih javnih naročil in da je bilo tako tudi v letu 2018; ugotavlja, da te pomanjkljivosti zadevajo predvsem dobro finančno poslovodenje in pravilnost; poziva agencije, naj priporočila upoštevajo in pomanjkljivosti odpravijo; znova poziva Komisijo, naj naredi več za uvedbo jasnih in poenotenih proračunskih ukrepov in postopkov v agencijah, da bi odpravili ponavljajoče se težave, ugotovljene v večini agencij;

56. poudarja, da so javna naročila za vse decentralizirane agencije Unije še vedno glavno področje, na katerem lahko pride do napak; zato ustrezne agencije na področju pravosodja in notranjih zadev, na primer Europol in CEPOL, poziva, naj izboljšajo postopke javnega naročanja, da bi v celoti upoštevale veljavna pravila in tako dosegle ustrezno ravnovesje med tremi stebri trajnostnega razvoja, namreč gospodarskim, socialnim in okoljskim, obenem pa spoštovale načela preglednosti, sorazmernosti, enake obravnave in nediskriminacije; agencijo eu-LISA pa poziva, naj izboljša postopek zaposlovanja; opozarja, da so javna naročila mejnik pri uresničevanju agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev na področju trajnostnega razvoja;

57. izraža zaskrbljenost, ker samo ena agencija Unije, Urad Evropske unije za intelektualno lastnino, objavlja poročilo o fiskalni vzdržnosti; poziva agencije, naj uvedejo poročanje o trajnostnosti, svoja poročila uskladijo z delom OECD v zvezi z javnim naročanjem in odgovornim poslovanjem ter prihajajočo zakonodajo Unije o korporativni potrebni skrbnosti, naj si bolj prizadevajo za sprejetje digitaliziranih operativnih rešitev ter začnejo hitro izvajati evropski sistem za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS), kot je priporočilo Računsko sodišče; poziva jih, naj ustrezno pozornost namenijo mešanici virov električne energije, in spodbuja nabavo električne energije iz obnovljivih virov;

58. pozdravlja obsežnejšo uporabo orodij za elektronsko javno naročanje v agencijah Unije; ugotavlja, da agencije najpogosteje uporabljajo module e-PRIOR za elektronske javne razpise, elektronsko oddajo ponudb in elektronsko izdajo računov; poziva mrežo uradnikov za javna naročila (NAPO), naj poskrbijo za hitrejšo dobavo orodja za upravljanje javnih naročil Skupnega raziskovalnega središča agencijam;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

59. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da nekatere agencije na svojih spletnih mestih še vedno niso objavile življenjepisov in izjav o interesih članov upravnih odborov, vodilnih uslužbencev in napotenih strokovnjakov; obžaluje, da nekatere agencije še vedno objavljajo izjave o neobstoju nasprotij interesov; poudarja, da člani uprave in vodilni uslužbenci ne bi smeli sami potrjevati, da nimajo nasprotij interesov; ponovno poziva, naj začnejo vse agencije uporabljati enoten vzorec izjav o interesih; poudarja, da je treba poostriti obstoječa pravila, izboljšati njihovo izvajanje in spodbujati poenotenje pri ocenjevanju in reševanju nasprotij interesov in izmeničnega zaposlovanja v javnem in zasebnem sektorju v vseh institucijah, agencijah in drugih organih Unije; poziva države članice, naj poskrbijo, da bodo vsi napoteni strokovnjaki objavili svoje izjave o interesih in življenjepise na ustreznih spletnih mestih agencij;

60. poziva k uskladitvi politik o zaščiti žvižgačev vseh agencij Unije z Direktivo (EU) 2019/1937 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije;

61. je seznanjen, da je bilo v študiji o nasprotjih interesov v agencijah EU, ki je bila objavljena januarja 2020, ugotovljeno, da je preglednost glavno načelo, ki bi moralo biti temeljni kamen politik agencij, saj omogoča učinkovit javni nadzor; se zaveda razlik v dejavnikih tveganja, velikosti in zunanjih pritiskih med agencijami in dejstva, da je treba politike nasprotij interesov prilagoditi tem razlikam; je seznanjen s priporočilom iz omenjene študije o izboljšavi pravil o nasprotjih interesov ter večji skladnosti in doslednosti, in agencije poziva, naj ga upoštevajo in redno ocenjujejo in izboljšujejo svoje politike glede na primere domnevnih nasprotij interesov v letu 2019;

62. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da vse agencije ne poročajo o sestankih, ki jih imajo njihovi uslužbenci z zunanjimi deležniki, zlasti sestankih vodstva z organizacijami in samozaposlenimi posamezniki; poziva agencije, naj o sestankih poročajo in informacije o njih objavljajo na svojih spletnih mestih, da bi prispevale k preglednosti svojih dejavnosti;

63. poziva vse agencije, naj sodelujejo pri medinstitucionalnem sporazumu o registru za preglednost v zvezi s predstavniki interesov, ki je trenutno predmet pogajanj med Komisijo, Svetom in Parlamentom;

64. poziva vse agencije na področju pravosodja in notranjih zadev, naj sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo poskrbele za popolno skladnost s pravili Unije o preglednosti ter s temeljnimi pravicami in standardi varstva podatkov; poziva jih tudi, da morajo spoštovati finančne predpise in visoke standarde upravljanja;

Notranje kontrole

65. se strinja z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so agencije pri uporabi medinstitucionalnih pogodb še vedno odgovorne za uveljavljanje načel javnega naročanja pri svojih posebnih nakupih, in poudarja, da je treba z notranjimi kontrolami agencij zagotavljati, da se ta načela spoštujejo;

66. ugotavlja, da je konec leta 2019 večina agencij poročala, da so izvedle revidirani okvir notranje kontrole in da so opravile letno oceno; poziva vse agencije, naj sprejmejo in izvajajo okvir notranje kontrole, da bi svojo notranjo kontrolo uskladile z mednarodno najboljšo prakso in zagotovile, da notranja kontrola uspešno in učinkovito podpira postopek odločanja; obžaluje, da leta 2019 v nekaterih agencijah služba za notranjo revizijo ni opravila revizijskega postopka;

67. ugotavlja, da je bilo v skladu s poročilom Računskega sodišča o nadaljnjem ukrepanju na podlagi ugotovitev iz prejšnjih let v letu 2019 zaključenih 98 ugotovitev, 71 ugotovitev se je še izvajalo, 16 ugotovitev pa ni bilo pod (izključnim) nadzorom agencij, kar pomeni, da morajo večje odločitve v zvezi s temi 16 ugotovitvami sprejeti Sodišče Evropske unije, Komisija ali države članice; poziva agencije, naj skrbno upoštevajo ugotovitve in še izboljšajo svoje okvire notranje kontrole;

Druge pripombe

68. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da sta agenciji, ki sta imeli doslej sedež v Londonu, namreč Evropski bančni organ (EBA) in Evropska agencija za zdravila (EMA), leta 2019 zapustili Združeno kraljestvo in da njuni računovodski izkazi vključujejo postavke za stroške selitve; poleg tega ugotavlja, da se je Računsko sodišče v primeru agencije EMA sklicevalo na dogovor, dosežen julija 2019 z njenim najemodajalcem, o podnajemu nekdanjih poslovnih prostorov pod pogoji, ki so skladni s pogoji glavne najemne pogodbe, pri čemer je agencija EMA ostala odgovorna za celotni znesek, ki ga je treba plačati na podlagi prvotne najemne pogodbe;

69. poudarja, da je potreben celovit pristop, da bi bila spletna mesta agencij Unije dostopna osebam z različnimi vrstami invalidnosti, kot je določeno v Direktivi (EU) 2016/2102, vključno z razpoložljivostjo nacionalnih znakovnih jezikov; predlaga, da se v ta proces vključijo organizacije, ki zastopajo invalide;

70. je seznanjen s poročili agencij, da so ustrezno pozornost namenile kibernetski varnosti, pri čemer je bil najpogostejši ukrep sklenitev sporazuma o storitvah med agencijo in generalnim direktoratom Evropske komisije za informatiko (in skupino Komisije za odzivanje na računalniške grožnje/CERT-EU), pa tudi uporaba sistema ARES za elektronsko upravljanje dokumentov in evidenc; ugotavlja tudi, da je 77 % agencij poročalo, da so sprejele politiko kibernetske varnosti, preostale agencije pa so poročale, da so v različnih fazah razvoja tovrstne politike;

71. spominja, da so bile agencije ustanovljene zaradi posebnih potreb, mnoge od njih pa tudi za odzivanje na krizne razmere; se strinja z mnenjem Računskega sodišča iz poročila o prihodnosti agencij EU, da je treba vlogo vsake agencije v različnih fazah njenega delovanja znova oceniti, da bi ugotovili, ali je še vedno potrebna in ali so njeni ukrepi usklajeni z drugimi agencijami in partnerskimi generalnimi direktorati;

72. opozarja na tveganje, ki ga prinašata najemanje zunanjih svetovalcev za IT in zunanje upravljanje proračunskih in kadrovskih nalog;

73. je prepričan, da bi moralo biti ustanavljanje in delovanje agencij fleksibilno, saj bo to olajšalo izvajanje politik Unije in izboljšalo evropsko sodelovanje; v zvezi s tem je seznanjen z mnenjem Računskega sodišča iz poročila o prihodnosti agencij EU, da njihovo ustanavljanje in delovanje nista dovolj fleksibilna ter da bi bilo mogoče bolje izkoristiti možnosti za njihovo sodelovanje pri doseganju skupnih ciljev politike v interesu državljanov;

74. opominja, da večina evropskih državljanov sploh ni seznanjena z obstojem agencij, celo v državah, kjer imajo te sedež, in da so državljani deležni zelo malo informacij o koristih, ki jih agencije prinašajo; glede na to agencije poziva, naj še naprej razvijajo svoje komunikacijske strategije in povečajo svojo navzočnost v družbenih medijih, da bi javnost obveščale o svojem delu, raziskavah in dejavnostih;

75. ugotavlja, da Računsko sodišče ni revidiralo računovodskih izkazov Evropskega javnega tožilstva za leto 2019, saj ta organ Unije še ni bil finančno neodvisen;

76. ugotavlja, da imajo agencije težave, ko morajo predložiti enotni programski dokument, medtem ko sozakonodajalca še vedno razpravljata o ustreznih pravnih instrumentih, zaradi česar prihaja do nezadovoljivih situacij, ko so proračunske vrstice na voljo že pred sprejetjem ustreznih pravnih instrumentov; poziva Komisijo, naj izboljša komunikacijo z agencijami, da bi bolje uskladila pričakovane roke za sprejetje zakonodaje in ustreznih proračunskih vrstic; je seznanjen s priporočilom Računskega sodišča, da bi morale Komisija in agencije dodeljevati sredstva na bolj prožen način, obenem pa poudarja, kako pomembni so ustrezno poročanje, preglednost in revizije;

77. želi spomniti, da je bil Evropski organ za delo (ELA) ustanovljen marca 2018 in je začel delovati oktobra 2019; poudarja, kako pomembno je, da bo ta organ čim prej v celoti operativen, da bi se izboljšala uporaba in izvrševanje prava EU s področja mobilnosti delavcev in usklajevanja socialne varnosti, s tem pa zagotovila pravična mobilnost in učinkovito čezmejno izvrševanje pravic delavcev; s tem v zvezi poudarja, da je treba zagotoviti zadostna finančna sredstva;

78. poudarja, da bo organ ELA pripomogel, da se bodo pravila Unije o mobilnosti delovne sile in usklajevanju sistemov socialne varnosti izvajala učinkovito in pravično, prav tako pa bo pomagal nacionalnim organom pri sodelovanju na področju izvrševanja teh pravil ter državljanom in podjetjem omogočal enostavnejše koriščenje prednosti notranjega trga; meni, da so sicer štiri agencije (Eurofound, Cedefop, ETF in EU-OSHA) osredotočene predvsem na raziskave, vendar bi lahko koristno podprle dejavnosti organa ELA in prispevale k njim;

79. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje agencijam, ki so vključene v ta postopek podelitve razrešnice, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).